

URZĄD STATYSTYCZNY W ŁODZI

Informacja sygnałna

WARUNKI PRACY I WYPADKI PRZY PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2007 R.

93-176 Łódź ul. Suwalska 29
tel. 42 6839-100, 6839-101

<http://www.stat.gov.pl/lodz/>
mail: SekretariatUSLDZ@stat.gov.pl

UWAGI METODYCZNE

Pracujący jest to zbiorowość osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód, do której zalicza się:

Warunki pracy	Wypadki przy pracy
1) pracowników najemnych, tj. osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania);	1) pracowników najemnych, tj. osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo;
2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, bez pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz bez właścicieli zwierząt gospodarskich nie posiadających użytków rolnych;	2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, bez pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych: a) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce), b) osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
3) osoby wykonujące pracę nakładczą;	3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
4) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pracującymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);	4) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
5) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych.	5) członków spółdzielni produkcji rolniczej i członków spółdzielni kółek rolniczych;
-	6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Zatrudnieni są to pracownicy, z którymi zawarto stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, mianowania, powołania lub wyboru.

Warunki pracy

Badaniu podlegają podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób, należące do sekcji: **rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo** (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz gospodarki łowieckiej), **rybactwo** (bez rybołówstwa w wodach morskich), **przemysł** - górnic-

two, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, **budownictwo, handel i naprawy, transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości i firm** (w zakresie wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki i działalności pokrewnej oraz prowadzenia prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych), **edukacja** (w zakresie szkolnictwa wyższego), **ochrona zdrowia i pomoc społeczna** (bez opieki wychowawczej i społecznej), **działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała** (w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałych usług sanitarnych i pokrewnych).

Warunki pracy jest to zespół czynników występujących w środowisku pracy wynikających z procesu pracy oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. Na środowisko pracy składają się: czynniki fizyczne (np. oświetlenie, hałas, mikroklimat), chemiczne (np. substancje toksyczne) oraz biologiczne (np. bakterie), występujące na obszarze miejsca pracy (np. w hali fabrycznej, na stanowisku pracy), jak i na obszarze otaczającym zakład pracy.

Przez **zagrożenie szkodliwymi czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy** rozumie się wpływ na pracownika szkodliwych czynników występujących w procesie pracy, których stężenie lub natężenie przekracza obowiązujące najwyższe dopuszczalne stężenie i najwyższe dopuszczalne natężenie, polskie normy lub inne normy higieniczne.

Przez **zagrożenie szkodliwymi czynnikami związanymi z uciążliwością pracy**, rozumie się szkodliwy wpływ na pracownika czynności roboczych wykonywanych, np. w wymuszonej pozycji ciała, w warunkach ciężkiego wysiłku fizycznego lub w warunkach szczególnej uciążliwości.

Osobozagrożenia jest to suma działających na pracownika szkodliwych czynników. Jeśli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

Świadczenia z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub szczególnie uciążliwych dotyczą: posiłków profilaktycznych wydawanych nieodpłatnie w ramach dożywiania specjalnego, pracownikom zatrudnionym stale przy pracach szczególnie szkodliwych dla zdrowia wykonującym stale ciężkie lub uciążliwe prace na otwartej przestrzeni w okresie zimowym, inne prace narażające organizm na nadmierne ochłodzenie, jak również wykonującym prace w szczególnie trudnych warunkach, napoiów, innych środków odżywczych wydawanych pracownikom na podstawie branżowych układów pracy lub innych przepisów, dotatków pieniężnych wypłacanych pracownikom wykonującym pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych, jeżeli odpowiednie przepisy przewidują możliwość ich wypłacenia, skróconego czasu pracy, tj. krótszego od ustawowego

czasu pracy w danej grupie zawodowej, dotychczasowych urlopów (płatnych), innych uprawnień, np. możliwość wcześniejszego, niż ogólnie przyjęto, przejścia na emeryturę.

Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych są to należne pracownikom, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, a także członkom rodzin pracowników zmarłych wskutek takiego wypadku lub choroby, wypłaty: odszkodowań z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci pracownika, odszkodowań za przedmioty utracone lub uszkodzone wskutek wypadku przy pracy, świadczeń wyrównawczych wypłaconych pracownikom, którzy wskutek wypadku przy pracy doznali stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu (co najmniej w 20%) i w związku z tym osiągają wynagrodzenia zmniejszone co najmniej o 10% (z wyłączeniem pracowników pobierających rentę inwalidzką), dotychczasowych wyrównawczych z tytułu przeniesienia do innej pracy wskutek objawów choroby zawodowej, trwającej do trzech miesięcy (w niektórych przypadkach do sześciu miesięcy), jeżeli przeniesienie do innej pracy powoduje obniżenie wynagrodzenia, zasiłków wyrównawczych wypłacanych (w okresie do 24 miesięcy) pracownikom ze zmniejszoną sprawnością do pracy, których wynagrodzenie uległo obniżeniu, wskutek poddania się rehabilitacji zawodowej w celu adaptacji lub przyuczenia do określonej pracy.

Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

Wypadki przy pracy

Statystykę wypadków przy pracy osób pracujących prowadzi się w oparciu o informacje i dane o tych wypadkach w całej gospodarce narodowej (poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi) uzyskiwane ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Badaniem statystycznym objęte są wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego czy na karcie wykazana została niezdolność do pracy, czy nie (z powodu np. hospitalizacji poszkodowanego, czy odmowy przyjęcia zwolnienia lekarskiego).

Wypadki przy pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za **jeden wypadek przy pracy** liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również zbiorowym.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy** uważa się również nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 5) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 6) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 7) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 8) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 9) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 10) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium;

Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała

całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

Wydarzenie będące **odchyleniem od stanu normalnego**, to wydarzenie niezgodne z właściwym przebiegiem procesu pracy, które wywołało wypadek.

Wydarzenie powodujące uraz opisuje, w jaki sposób poszkodowany doznał urazu (fizycznego lub psychicznego) spowodowanego przez czynnik materialny.

Czynnik materialny będący źródłem urazu to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, z którym kontakt stał się przyczyną urazu (fizycznego lub psychicznego).

Przyczyny wypadku są to wszelkie braki i nieprawidłowości, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniły się do powstania wypadku, związane z czynnikami materialnymi (technicznymi), z ogólną organizacją pracy w zakładzie lub organizacją stanowiska pracy oraz związane z pracownikiem, w tym również z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika.

Szczegółowe uwagi metodyczne zamieszczone są w publikacjach GUS, pt.: „*Warunki pracy w 2007 r.*” oraz „*Wypadki przy pracy w 2006 r.*”.

WARUNKI PRACY

Badania warunków pracy na terenie województwa łódzkiego w latach 2006 i 2007 stanowią część badania przeprowadzanego przez GUS w Polsce, którym w skali kraju objętych było odpowiednio ponad 5086,6 tys. i ponad 5245,4 tys. osób zatrudnionych w kraju. Zbiorowość objęta badaniem w województwie łódzkim stanowiła w 2006 roku 322,2 tys., tj. 6,3%, a w roku 2007 343,0 tys. osób, czyli 6,5% ogólnej liczby osób zatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób we wszystkich sekcjach gospodarki narodowej (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

Spośród osób objętych badaniem warunków pracy w Polsce w 2006 roku 2371,9 tys., tj. 46,6% ogółu zatrudnionych, a w 2007 roku 2383,0 tys., tj. 45,4% osób było zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Dla województwa łódzkiego liczba osób zatrudnionych w zakładach, gdzie wystąpiły jakiegokolwiek zagrożenia w latach 2006-2007 wyniosła odpowiednio 113,5 tys. i ponad 112,6 tys. osób. Stanowiły one odpowiednio 35,2% i 32,8% badanej zbiorowości. W województwie łódzkim odsetek osób zatrudnionych w zakładach, w których wystąpiły zagrożenia, był niższy, niż przeciętnie w skali kraju.

Tabl.1. Zbiorowość objęta badaniem w województwie łódzkim

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba zatrudnionych w zakładach					
	objętych badaniem	w których w ciągu roku zagrożenia		objętych badaniem	w których w ciągu roku zagrożenia	
		nie wystąpiły	wystąpiły		nie wystąpiły	wystąpiły
	2006			2007		
OGÓŁEM	322167	208684	113483	342969	230340	112629
sektor publiczny.....	96273	53706	42567	92982	51826	41156
sektor prywatny	225894	154978	70916	249987	178514	71473
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo; rybactwo	2771	1989	782	2875	2218	657
Przemysł.....	177534	96810	80724	194695	114725	79970
w tym:						
przetwórstwo przemysłowe	154760	89226	65534	172749	105787	66962
Budownictwo	20470	13602	6868	21756	14735	7021
Handel i naprawy.....	42821	39959	2862	45443	42206	3237
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	21432	19372	2060	23747	19576	4171
Obsługa nieruchomości i firm	6729	4304	2425	4773	4031	742
Edukacja.....	12501	3255	9246	12785	6319	6466
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	34689	27631	7058	33448	24500	8948
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ...	3220	1762	1458	3447	2030	1417

W tabelicy 1 przedstawiono szczegółowe informacje na temat liczby osób objętych badaniem warunków pracy w województwie łódzkim w latach 2006-2007 oraz zatrudnionych w zakładach pracy, w których wystąpiły, bądź nie wystąpiły zagrożenia w miejscu pracy. Analizując dane dla obydwu lat można zauważyć taką samą prawidłowość. W 2006 roku odsetek zatrudnionych w zakładach, w których wystąpiły zagrożenia kształtował się od 6,7% w sekcji „Handel i naprawy” do 74,0% w sekcji „Edukacja”. W 2007 roku odsetek osób z zakładów, w których miały miejsce jakiegokolwiek zagrożenia był dla wymienionych sekcji także najbardziej zróżnicowany i wyniósł odpowiednio 7,1% w sekcji „Handel i naprawy” oraz 50,6% w sekcji „Edukacja”. Warto zauważyć, że „Edukacja” nadal pozostaje jedyną sekcją PKD, w której liczba osób zatrudnionych w zakładach, w których wystąpiły zagrożenia przewyższała liczbę osób zatrudnionych w zakładach pracy nienarażonych na pracę w warunkach zagrożenia. Struktura osób zatrudnionych w zakładach, w których wystąpiły zagrożenia w pracy wskazuje, że najwięcej, tj. ponad 80,7 tys. spośród 113,5 tys. osób w roku 2006 (71,1%) oraz 80,0 tys. ze 112,6 tys. osób (71,0%) w roku 2007 przypadło na zakłady przemysłowe¹. W latach 2006-2007 odnotowano w nich niewielki spadek liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, o 0,9%. W podmiotach przetwórstwa przemysłowego, stanowiących część przemysłu, nastąpił przyrost liczby osób zatrudnionych

¹ W tabelicy 1 zestawiona została całkowita liczba osób zatrudnionych w podmiotach podlegających badaniu, bez względu na to, czy w danym podmiocie wystąpiło jakiegokolwiek zagrożenie, czy nie. Z kolei w tabelicy 2 przedstawiona została faktyczna liczba osób pracujących w warunkach zagrożenia.

w warunkach zagrożenia o ponad 1,4 tys., czyli o 2,2%. W 2006 roku w warunkach zagrożenia w przetwórstwie przemysłowym zatrudnionych było 81,2%, a w 2007 roku 83,7% ogółu zatrudnionych w przemyśle. Największy przyrost osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia w latach 2006-2007 odnotowano w sekcji „Transport, gospodarka magazynowa i łączność” – liczba pracujących w zakładach, w których wystąpiły zagrożenia podwoiła się, tzn. wzrosła z 2060 do 4171 osób.

W tablicy poniżej zaprezentowano dane o osobach faktycznie zatrudnionych w warunkach zagrożenia w województwie łódzkim. W latach 2006-2007 ich liczba zwiększyła się z ponad 23,8 tys. osób do ponad 24,7 tys. osób, tj. o 3,7%. Natomiast zmniejszeniu z 7,1 tys. do ponad 6,8 tys., tj. o 4,0% uległa liczba kobiet faktycznie zatrudnionych w warunkach zagrożenia, to w konsekwencji spowodowało zmniejszenie się ich udziału w ogólnej liczbie osób faktycznie zatrudnionych w warunkach zagrożenia z 29,8% do 27,6%. Odsetek kobiet zatrudnionych w warunkach zagrożenia zależy m. in. od sekcji PKD. W 2006 i 2007 roku wysoki udział kobiet wśród ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia odnotowano w sekcji: „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” (odpowiednio 80,0% i 71,2%) oraz „Edukacja” (odpowiednio 74,0% i 59,2%), a najniższy w sekcji „Budownictwo” (zaledwie 0,9% i 1,2%).

Tabl.2. Osoby zatrudnione w warunkach zagrożenia według płci i sekcji PKD

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia			
	ogółem		w tym kobiety	
	2006		2007	
OGÓŁEM	23844	7094	24721	6811
sektor publiczny.....	6666	2161	5814	1636
sektor prywatny	17178	4933	18907	5175
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo.....	165	12	253	25
Przemysł.....	17649	4718	18917	4901
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	15610	4668	16757	4848
Budownictwo	1398	13	1701	20
Handel i naprawy.....	846	390	1234	431
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1390	374	264	39
Obsługa nieruchomości i firm	209	64	138	48
Edukacja.....	859	636	826	489
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1109	887	1205	858
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	219	.	183	.

Udział faktycznie zatrudnionych w warunkach zagrożenia (por. tablica 2) w ogólnej liczbie osób zatrudnionych w zakładach, w których w ciągu roku wystąpiły zagrożenia (por. tablica 1) w latach 2006-2007 wyniósł odpowiednio 21,0% i 21,9%.

Tabl.3. Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Zagrożenia związane					
			ze środowiskiem pracy		z uciążliwością pracy		z czynnikami mechanicznymi	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
OSOBY								
OGÓŁEM	23844	24721	15280	15686	6150	6191	2414	2844
sektor publiczny.....	6666	5814	3411	3596	2888	1654	367	564
sektor prywatny	17178	18907	11869	12090	3262	4537	2047	2280
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo.....	165	253	61	138	55	54	49	61
Przemysł.....	17649	18917	12117	12208	3590	4405	1942	2304
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	15610	16757	11297	11348	2493	3302	1820	2107
Budownictwo	1398	1701	704	744	515	795	179	162
Handel i naprawy.....	846	1234	547	718	185	355	114	161
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...	1390	264	144	131	1228	103	18	30
Obsługa nieruchomości i firm.....	209	138	91	86	100	25	18	27
Edukacja.....	859	826	852	820	.	.	7	6
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1109	1205	692	773	409	423	8	9
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	219	183	72	68	68	31	79	84
NA 1000 ZATRUDNIONYCH								
OGÓŁEM	74,0	72,1	47,4	45,7	19,1	18,1	7,5	8,3
sektor publiczny.....	69,2	62,5	35,4	38,7	30,0	17,8	3,8	6,1
sektor prywatny	76,0	75,6	52,5	48,4	14,4	18,1	9,1	9,1
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo.....	59,9	88,5	22,2	48,3	20,0	18,9	17,8	21,3
Przemysł.....	99,4	97,2	68,3	62,7	20,2	22,6	10,9	11,8
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	100,9	97,0	73,0	65,7	16,1	19,1	11,8	12,2
Budownictwo	68,3	78,2	34,4	34,2	25,2	36,5	8,7	7,4
Handel i naprawy.....	19,8	27,2	12,8	15,8	4,3	7,8	2,7	3,5
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...	64,9	11,1	6,7	5,5	57,3	4,3	0,8	1,3
Obsługa nieruchomości i firm.....	31,1	28,9	13,5	18,0	14,9	5,2	2,7	5,7
Edukacja.....	68,7	64,6	68,2	64,1	.	.	0,6	0,5
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	32,0	36,0	19,9	23,1	11,8	12,6	0,2	0,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	68,0	53,1	22,4	19,7	21,1	9,0	24,5	24,4

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

Na korzystniejsze warunki pracy w podmiotach gospodarki narodowej w województwie łódzkim, w porównaniu z podmiotami w skali kraju, wyraźnie wskazuje liczba osób faktycznie zatrudnionych w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych objętych badaniem (zatrudnieni w warunkach zagrożenia liczeni tylko 1 raz

w grupie czynnika przeważającego)². W 2007 roku omawiany wskaźnik dla Polski wyniósł 113,2 osoby (w 2006 roku – 116,1 osób), podczas gdy w województwie łódzkim w 2007 roku wskaźnik kształtował się na poziomie 72,1 osób (w 2006 roku – 74,0 osoby). Zarówno w skali całego kraju, jak i województwa łódzkiego najwięcej zagrożeń w pracy związanych było ze środowiskiem pracy, a w dalszej kolejności z uciążliwością pracy i czynnikami mechanicznymi, tj. pracą z niebezpiecznymi maszynami.

W skali województwa łódzkiego ogólna liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 osób zatrudnionych zmniejszyła się z 74,0 do 72,1 osób, w tym ze względu na zagrożenia związane ze środowiskiem pracy z 47,4 do 45,7 osób, a w przypadku zagrożeń związanych z uciążliwością pracy z 19,1 do 18,1 osób. Wzrósł natomiast z 7,5 do 8,3 wskaźnik osób zatrudnionych, zagrożonych czynnikami mechanicznymi. W latach 2006-2007 w sekcjach: „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”; „Przetwórstwo przemysłowe” i „Edukacja” odnotowano spadek ogólnego wskaźnika zatrudnionych w warunkach zagrożenia, odpowiednio o: 53,8, 3,9 oraz 4,1 osoby. Z kolei w sekcjach „Budownictwo”, „Handel i naprawy” odnotowano wzrost liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia przypadających na 1000 zatrudnionych ogółem odpowiednio o 9,9 i o 7,4 osoby.

Analiza warunków w miejscu pracy (por. tablica 3), mierzona liczbą osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia wskazuje, że najwięcej zagrożeń związanych było ze środowiskiem pracy (przekroczenie norm polskich, norm higienicznych), które dotyczyły odpowiednio 15,3 tys. osób w roku 2006 i 15,7 tys. osób w roku 2007 (wzrost o 2,7%). Zagrożenia związane z uciążliwością pracy, tj. czynniki szkodliwe występujące w procesie pracy dotyczyły w analizowanych latach 6,2 tys. osób (wzrost o 0,7%), a liczba osób zagrożonych czynnikami mechanicznymi zwiększyła się z ponad 2,4 tys. osób do ponad 2,8 tys. osób (o 17,8%). Zagrożenia związane z czynnikami mechanicznymi występowały przede wszystkim w przetwórstwie przemysłowym, na które w latach 2006-2007 przypadło odpowiednio 75,4% i 74,1% ogólnej liczby tego rodzaju zagrożeń.

Ze szczegółowej analizy czynników szkodliwych i niebezpiecznych dla zdrowia (por. tablica 4) wynika, że zdecydowanie najczęstszym zagrożeniem spośród czynników związanych ze środowiskiem pracy był hałas, na który w 2007 narażonych było 30,8 osób przypadających na 1000 zatrudnionych objętych badaniem, w tym w przemyśle aż 49,0 osób (zatrudnieni liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni). Kolejne, choć już nie tak znaczne zagrożenie, stanowiły inne pyły przemysłowe, na które w 2007 roku narażonych było 3,6 osób na 1000 zatrudnionych, w tym w przemyśle 5,9 osób. Trzecim, pod względem intensywności zagrożeniem był mikroklimat zimny. Ogólna liczba osób zagrożonych pracą w pomieszczeniach o temperaturze poniżej 14°C i wilgotności powietrza powyżej 65% wyniosła w 2007 roku 2,1 osób. W przemyśle „wskaźnik zagrożenia” mikroklimatem zimnym w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych w 2007 roku wyniósł 2,8 osób.

² Bierze pod uwagę zmiany zarówno w grupie osób pracujących w warunkach zagrożenia, jak i ogólnej liczbie osób zatrudnionych w badanych podmiotach, stanowiących punkt odniesienia.

Wśród zagrożeń związanych z uciążliwością pracy dominują nadmierne obciążenia fizyczne. W 2007 roku liczba osób przypadająca na 1000 zatrudnionych, zagrożonych tym czynnikiem wyniosła 8,8 osób, w tym w przemyśle 11,9 osób (w 2006 roku odpowiednio 7,7 i 11,1 osób na 1000 zatrudnionych).

Również często występowały zagrożenia związane z czynnikami mechanicznymi: w 2007 roku narażonych na nie było 8,5 osób na każde 1000 zatrudnionych (w 2006 – 7,7 osób), w tym w przemyśle odpowiednio 12,1 osób (2006 – 11,4 osób).

Tabl.4. Zatrudnieni ^a w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			W tym w przemyśle		
	2006	2007		2006	2007	
	na 1000 zatrudnionych	2006 =100		na 1000 zatrudnionych	2006 =100	
Zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy	51,2	49,7	97,1	73,8	67,6	91,6
substancje chemiczne	1,3	1,8	138,5	1,5	1,6	106,7
przemysłowe pyły zwłókniające.....	0,6	0,3	50,0	1,0	0,5	50,0
inne pyły przemysłowe	3,5	3,6	102,9	6,0	5,9	98,3
hałas	32,2	30,8	95,7	54,2	49,0	90,4
wibracja (drgania).....	1,6	1,5	93,8	1,5	1,1	73,3
mikroklimat gorący	1,7	2,0	117,6	2,4	2,8	116,7
mikroklimat zimny.....	2,8	2,1	75,0	3,7	2,8	75,7
promieniowanie jonizujące	0,4	0,3	75,0	0,2	.	.
promieniowanie laserowe.....	0,1	0,2	200,0	0,1	0,1	100,0
promieniowanie nadfioletowe	0,1	0,1	100,0	.	.	.
promieniowanie podczerwone.....	0,4	0,4	100,0	0,7	0,6	85,7
pole elektromagnetyczne	0,6	0,5	83,3	0,3	0,2	66,7
Zagrożenia związane z uciążliwością pracy.....	22,5	19,2	85,3	26,4	24,4	92,4
nadmierne obciążenia fizyczne	7,7	8,8	114,3	11,1	11,9	107,2
niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy.....	4,2	4,7	111,9	5,2	5,9	113,5
inne czynniki.....	10,7	5,7	53,3	10,0	6,7	67,0
Zagrożenia czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	7,7	8,5	110,4	11,4	12,1	106,1

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni.

Formą przeciwdziałania zagrożeniom w miejscu pracy jest ich likwidacja lub ograniczanie. W roku 2007 w grupie czynników związanych ze środowiskiem pracy zlikwidowano lub ograniczono 7,1 tys. osobozagrożeń (w 2006 roku – 6,4 tys. osobozagrożeń). Wskaźnik likwidacji tego typu zagrożeń był w 2007 roku wyższy niż w roku 2006 i wyniósł odpowiednio 20,7, wobec 19,9 osób na 1000 zatrudnionych. W wyniku podjętych działań, wskaźnik zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy według stanu na koniec 2007 roku zmniejszył się w porównaniu z końcem 2006 roku z 51,2 do 49,7 osób. Jednak w ujęciu absolutnym nastąpił wzrost liczby osób zagrożonych z ponad 16,5 tys. do 17,1 tys. osób. W 2007 roku likwidacją i ograniczeniem zatrudnienia w warunkach zagrożenia o uciążliwym charakterze pracy

(podobnie jak w roku 2006) objęto ponad 2 tys. osobozagrażeń, a wskaźnik likwidacji zagrożeń związanych z uciążliwością pracy w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych zmniejszył się w 2007 roku w stosunku do roku poprzedniego z 6,1 do 6,0 osób. W wyniku podjętych działań ograniczających wpływ zagrożeń w latach 2006-2007 (według stanu na dzień 31 grudnia) liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożonych uciążliwością pracy zmniejszyła się z 22,5 do 19,2 na 1000 zatrudnionych, tj. z 7,3 tys. do 6,6 tys. osób.

W latach 2006-2007 odnotowano nieznaczne pogorszenie w grupie zagrożeń czynnikami mechanicznymi, związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi. Liczba osób narażonych na tego rodzaju czynniki, w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych i według stanu na dzień 31 grudnia wzrosła z 7,7 w roku 2006 do 8,5 osób w 2007 roku, tj. z 2,5 tys. do ponad 2,9 tys. osób).

Tabl.5. Likwidacja lub ograniczenie zagrożeń

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2007 rok Na 1000 zatrudnionych w danej zbiorowości B – 2006 rok C – 2007 rok	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia					
	w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia				stan w dniu 31 grudnia	
	zlikwidowano lub ograniczono			ujawnio- no ^a		
	razem	do poziomu zgodnego z normą	ograni- czono			
osobozagrażenia						
Zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy	A	7098	4235	2863	2297	17052
	B	19,9	11,7	8,1	7,2	51,2
	C	20,7	12,3	8,3	6,7	49,7
substancje chemiczne ^b		467	341	126	80	609
przemysłowe pyły zwłókniające ^c ...		223	191	32	286	392
inne pyły przemysłowe ^d		466	351	115	204	1246
hałas		4121	2283	1838	1428	10557
wibracja		602	453	149	100	523
mikroklimat gorący		286	208	78	125	681
mikroklimat zimny		541	188	353	17	720
promieniowanie jonizujące		59	44	15	15	113
promieniowanie laserowe		24	20	4	7	56
promieniowanie nadfioletowe		22	22	.	3	19
promieniowanie podczerwone		15	15	.	3	138
pole elektromagnetyczne		132	43	89	6	183
inne szkodliwe czynniki ^d		140	76	64	23	1815
Zagrożenia związane z uciążliwością pracy	A	2046	1163	883	925	6577
	B	6,1	1,4	4,7	2,7	22,5
	C	6,0	3,4	2,6	2,7	19,2
nadmierne obciążenia fizyczne		904	367	537	201	3019
niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy		560	525	35	661	1598
inne czynniki ^d		582	271	311	63	1960
Zagrożenia czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczegól- nie niebezpiecznymi	A	912	550	332	427	2901
	B	2,4	1,4	1,0	1,4	7,7
	C	2,7	1,6	1,0	1,2	8,5

a Łącznie z zagrożeniami nowopowstałymi. b Łącznie z substancjami rakotwórczymi i mutagennymi.
c Łącznie z pyłami rakotwórczymi. d Niewymienionymi wyżej.

Innym profilaktycznym przeciwdziałaniem zagrożeniom w miejscu pracy jest ocena ryzyka zawodowego, czyli kompleksowe oszacowanie prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia się stanu zdrowia pracownika w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa. W 2007 roku w województwie łódzkim przeprowadzono ocenę ryzyka zawodowego dla 138,3 tys. osób (w 2006 roku dla 136,5 tys. osób), z czego wyeliminowano bądź ograniczono ryzyko zawodowe występujące u ponad 40,0 tys. osób (rok wcześniej wśród ponad 37,0 tys. osób). W 2007 roku najwięcej, tj. ponad 22,7 tys. osób objęto działaniami w celu wyeliminowania lub ograniczenia zagrożeń dotyczących ochrony indywidualnej pracownika (w 2006 roku prawie 22,2 tys. osób). W stosunku do prawie 13,4 tys. osób (w 2006 roku do ponad 13,4 tys. osób) zastosowano środki, w celu wyeliminowania lub ograniczenia zagrożeń organizacyjnych. W zakresie eliminowania i ograniczania ryzyka zawodowego związanego z zagrożeniami technicznymi w 2007 roku wyeliminowano lub ograniczono ten rodzaj ryzyka zawodowego u prawie 11,2 tys. osób, wobec blisko 9,0 tys. osób w 2006 roku.

Tabl.6. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego według sekcji PKD

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego		
			techniczne	organizacyjne	ochrony indywidualnej
w osobach					
OGÓŁEM	138287	40063	11153	13368	22739
sektor publiczny.....	36166	7798	1654	2724	5003
sektor prywatny	102121	32265	9499	10644	17736
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo.....	936	357	47	160	215
Przemysł.....	87459	25574	8009	8796	14543
w tym:					
przetwórstwo przemysłowe	74834	22385	7400	6447	13304
Budownictwo	11251	3964	677	1307	2322
Handel i naprawy.....	14352	3652	1264	1507	1501
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	6556	1654	138	281	1211
Obsługa nieruchomości i firm	1137	250	98	83	79
Edukacja.....	1057	116	8	28	15
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	13881	4169	878	1173	2583
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..	1658	327	34	33	270

W kolejnej tabeli zebrano informacje o liczbie osób korzystających ze świadczeń przysługujących osobom pracującym w warunkach szkodliwych, bądź uciążliwych dla zdrowia. Najbardziej rozpowszechnionym rodzajem świadczeń dodatkowych są: napoje, dodatki pieniężne oraz posiłki profilaktyczne, stanowiące odpowiednio 47,9%, 17,8% i 16,5% świadczeń w 2007 roku. W 2007 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim liczba osób

korzystających z posiłków profilaktycznych wzrosła o 5299 osób tj. o 19,9%, a liczba osób otrzymujących napoje o ponad 9665 osób, tj. o 11,7%. W dalszej kolejności o 6,1%, czyli o 219 osób wzrosła liczba korzystających z dodatkowych urlopów. W analizowanym okresie (pomimo wysokiego udziału tego świadczenia) zaobserwować można spadek liczby osób otrzymujących dodatek pieniężny (o 7,3%, tj. o 2728 osób), czy inne środki odżywcze (o 12,1%, co stanowiło 785 osób). Niewątpliwie największy spadek w ujęciu absolutnym odnotowano wśród osób korzystających z uprawnień wynikających z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – wyniósł on 21,6% i dotyczył 6291 osób. Porównując zmiany, jakie zaszły w latach 2006-2007 wewnątrz sektorów gospodarki można zauważyć, że: w sektorze publicznym nastąpił przyrost (o 13,3%) liczby osób korzystających z posiłków profilaktycznych oraz spadek (o 24,1%) liczby osób korzystających z uprawnień wynikających z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W sektorze prywatnym odnotowano spadek (o 66,6%) liczby osób korzystających ze skróconego czasu pracy i przyrost (o 53,3%) liczby osób korzystających z dodatkowych urlopów, które nadal pozostają mało znaczącym świadczeniem w tym sektorze.

Tabl.7. Świadczenia z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
	2006			2007		
	osoby korzystające					
Posiłki profilaktyczne	26630	13205	13425	31929	14965	16964
Napoje	82687	20775	61912	92352	21254	71098
Inne środki odżywcze	6513	2429	4084	5728	2311	3417
Dodatki pieniężne	37163	22270	14893	34435	19589	14846
Skrócony czas pracy	2820	1675	1145	1925	1543	382
Dodatkowe urlopy	3603	3342	261	3822	3422	400
Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze	29064	19506	9558	22773	14806	7967

^a Stan w połowie grudnia.

W badanym okresie w skali Polski wystąpił wzrost odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych o 12701,0 tys. zł, a ich udział w kosztach świadczeń ogółem wzrósł z 89,2% do 93,6%. Pod względem świadczeń wyrównawczych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (za stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu) wypłaconych w skali całego kraju w 2007 roku odnotowano spadek o 1739,4 tys. zł, z 8,2% do 5,3% wartości świadczeń ogółem. W województwie łódzkim nie odnotowano tak znacznych zmian. Udział wartości odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w ogólnej wartości świadczeń zmniejszył się z 96,5% do 96,4%, a w wartościach bezwzględnych wspomniane wydatki wzrosły o 513,7 tys. zł. Z kolei udział świadczeń wyrównawczych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych zwiększył się z 2,7% do 3,6%, czyli o 38,4 tys. zł.

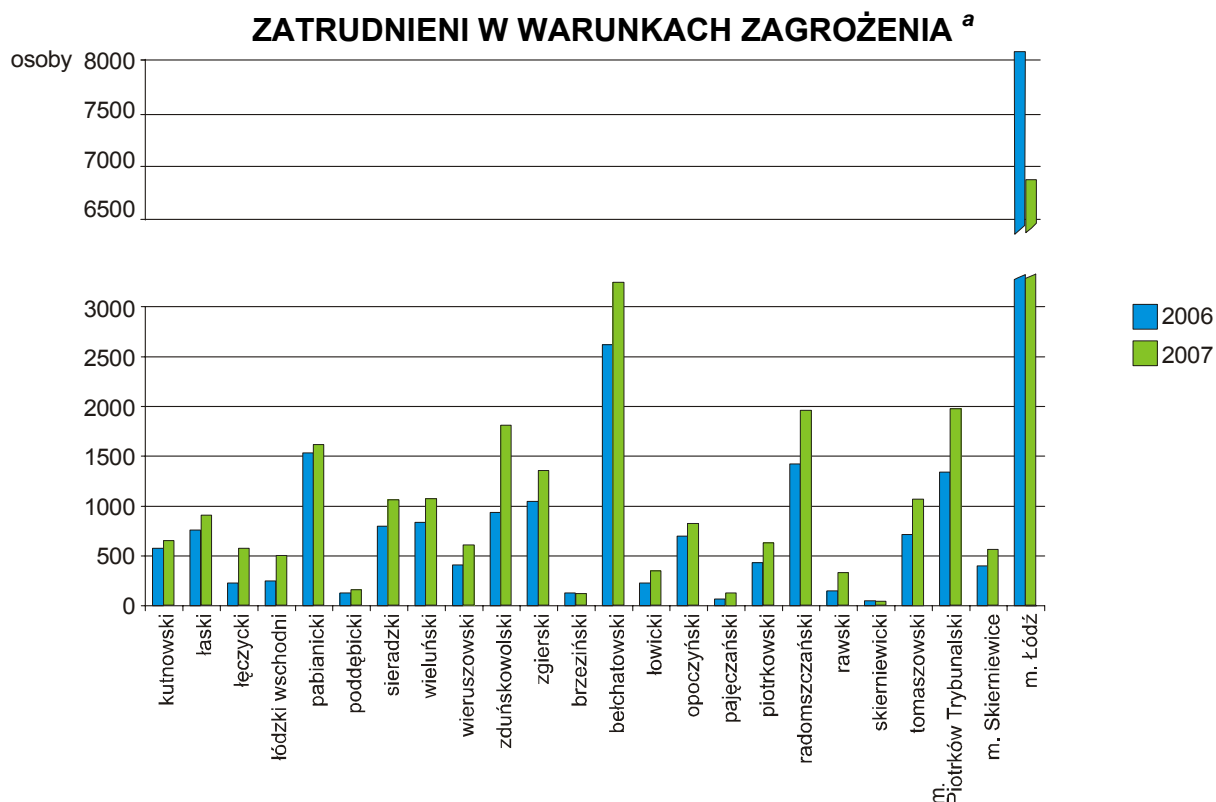
Tabl.8. Koszty świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	Ogółem	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych
		razem	w tym z tytułu wypadków przy pracy			razem	w tym z tytułu wypadków przy pracy	
	2006				2007			
W TYS. ZŁOTYCH								
OGÓŁEM	2238,7	2160,0	2003,3	60,4	2774,0	2673,7	2459,4	98,8
Sektor publiczny	830,7	769,2	695,8	51,8	680,5	610,8	560,2	68,2
Sektor prywatny.....	1408,0	1390,8	1307,5	8,6	2093,5	2062,9	1899,2	30,6
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo.....	26,4	26,4	17,4	.	36,7	36,7	22,0	.
Przemysł.....	1151,1	1089,5	1034,4	53,0	1560,3	1462,0	1299,0	96,8
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	1029,2	971,2	920,4	49,4	1433,8	1354,9	1198,4	78,9
Budownictwo	261,1	261,0	256,6	0,1	492,3	491,3	487	1,0
Handel i naprawy.....	163,7	163,7	135,6	.	203,4	202,4	199,5	1,0
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..	103,1	98,1	85,3	.	161,6	161,6	139,6	.
Obsługa nieruchomości i firm	34,1	34,1	34,1	.	33,8	33,8	33,8	.
Edukacja.....	6,8	6,8	6,8	.	11,7	11,7	11,7	.
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	464,6	452,6	405,3	7,3	249,7	249,7	242,3	.
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	27,8	27,8	27,8	.	24,5	24,5	24,5	.
ŚREDNI KOSZT ŚWIADCZENIA W ZŁOTYCH NA OSOBĘ								
OGÓŁEM	2243	2189	7550	.	2568	2442	6587
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo.....	.	2031	1450	.	.	3670	3143	.
Przemysł.....	.	2183	2169	8833	.	2405	2228	7446
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	.	2182	2161	9880	.	2432	2240	8767
Budownictwo	2486	2491	100	.	3779	3805	1000
Handel i naprawy.....	.	1903	1738	.	.	2200	2192	1000
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..	.	1924	1896	.	.	2376	2115	.
Obsługa nieruchomości i firm	.	3789	3789	.	.	8450	8450	.
Edukacja.....	.	2267	2267	.	.	1671	1671	.
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2487	2343	7300	.	2229	2183	.
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	.	1853	1853	.	.	2450	2450	.

Ogólna kwota świadczeń wypłaconych na skutek wypadków przy pracy i chorób zawodowych w latach 2006 i 2007 (por. tablica 8) zwiększyła się o 535,5 tys., tj. o 23,9%, do 2774,0 tys. zł. Wynikało to przede wszystkim ze wzrostu kwoty odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych – o 513,7 tys. zł o 23,8%, w tym wzrostu samych odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy o 456,1 tys. zł, tj. o 22,8%.

W 2006 i 2007 roku największa część kwoty świadczeń ogółem z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych przypadła na osoby zatrudnione w przedsiębiorstwach przemysłowych. W 2006 roku udział świadczeń wypłaconych pracownikom przemysłu wyniósł 51,4%, tj. 1151,1 tys. zł, a w 2007 roku wzrósł do 56,2%, tj. 1560,3 tys. zł. Analizując ogólne koszty świadczeń w województwie łódzkim w latach 2006 i 2007 – w przemyśle; budownictwie; handlu i naprawach; transporcie, gospodarce magazynowej i łączności; ochronie zdrowia i pomocy społecznej – należy zauważyć, że we wszystkich rodzajach działalności nastąpił wzrost kosztów świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, odpowiednio o 35,5%, 88,5%, 24,3% i 56,7%, a tylko w sekcji „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” nastąpił spadek kosztów ogółem o 46,3%.

Kierunek opisanych wyżej zmian w skali i strukturze kosztów świadczeń, czy odszkodowań odzwierciedlony został również w średnich wartościach wypłat przypadających na osobę w ramach większości sekcji PKD. W analizowanych latach nastąpił między innymi wzrost jednostkowego, średniego odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 2243 zł do 2568 zł, a jedynie w sekcjach: edukacja, ochrona zdrowia i pomoc społeczna odnotowano jego spadek, odpowiednio do 1671 zł (o 26,3%) i 2229 zł (o 10,4%).

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

Tabl.9. Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożenia oraz w przekroju powiatów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym zagrożenia związane			Ogółem	W tym zagrożenia związane		
		ze środowiskiem pracy	z uciążliwością pracy	z czynnikami mechanicznymi		ze środowiskiem pracy	z uciążliwością pracy	z czynnikami mechanicznymi
	2006				2007			
w osobach								
ŁÓDZKIE	23844	15280	6150	2414	24721	15686	6191	2844
Podregion łódzki...	7631	5317	1738	576	8670	5633	2246	791
Powiat:								
brzeziński.....	127	107	20	.	98	74	22	2
kutnowski.....	574	349	169	56	542	379	134	29
łaski	759	371	330	58	751	385	353	13
łęczycki	227	189	20	18	477	316	19	142
łódzki wschodni ...	249	132	103	14	416	301	98	17
pabianicki.....	1537	949	505	83	1342	752	454	136
poddębicki	130	61	27	42	132	68	30	34
sieradzki	796	565	185	46	884	567	256	61
wieluński	838	738	64	36	891	731	124	36
wieruszowski	409	305	12	92	506	303	40	163
zduńskowolski	936	855	32	49	1506	1144	283	79
zgierski	1049	696	271	82	1125	613	433	79
Podregion piotrkowsko-skierniewicki	8134	5258	1710	1166	9227	5295	2607	1325
Powiat:								
bełchatowski.....	2622	2035	459	128	2696	1950	477	269
łowicki	226	186	40	.	290	219	71	.
opoczyński.....	697	228	363	106	683	208	380	95
pajęczański.....	69	9	17	43	104	41	21	42
piotrkowski.....	434	236	66	132	520	307	57	156
radomszczański...	1424	802	233	389	1631	1003	243	385
rawski	153	52	82	19	274	176	52	46
skierniewicki	49	49	.	.	31	31	.	.
tomaszowski.....	716	496	86	134	886	633	101	152
m. Piotrków Trybunalski	1342	959	295	88	1644	520	1020	104
m. Skierniewice ...	402	206	69	127	468	207	185	76
Podregion m. Łódź	8079	4705	2702	672	6824	4758	1338	728
m. Łódź.....	8079	4705	2702	672	6824	4758	1338	728

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

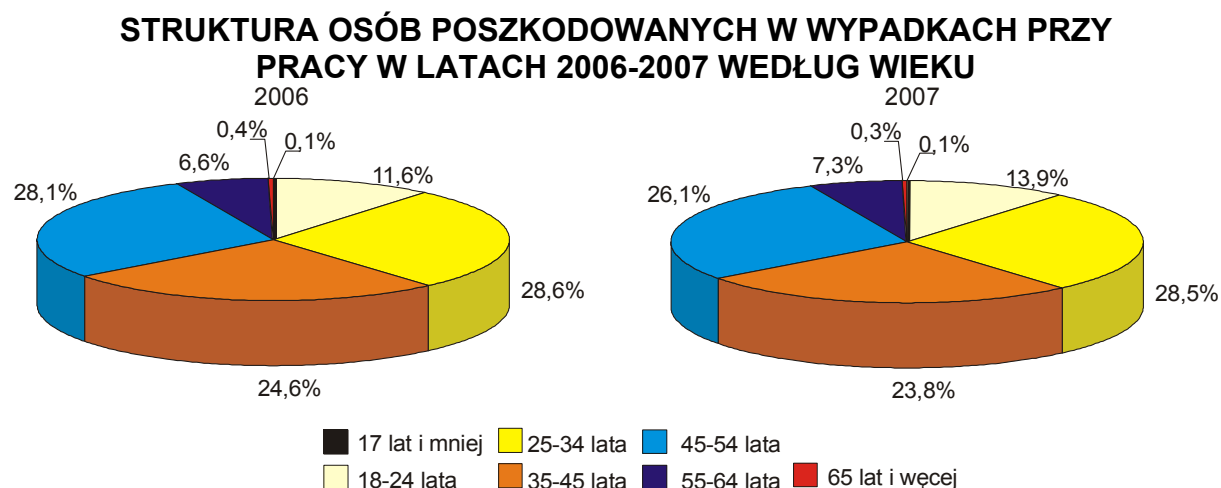
W tabelicy 9 przedstawiono zatrudnionych w warunkach zagrożenia według grup i rodzaju zagrożenia oraz powiatów. Zarówno w 2006, jak i 2007 roku powiatem o najniższym udziale zatrudnionych w warunkach zagrożenia w województwie łódzkim był powiat pajęczański, w którym zatrudnieni w warunkach zagrożenia stanowili odpowiednio 0,3% i 0,4% ogółu zatrudnionych w tych „niekorzystnych warunkach pracy” w województwie (w 2007 roku w powiecie pajęczańskim odnotowano wzrost liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia, z 69 do 104 osób). W latach 2006-2007 powiatem o największym udziale osób zatrudnionych w warunkach zagrożeniach była Łódź, w której zatrudnieni

stanowili odpowiednio 33,9% i 27,6% ogólnej liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia w województwie. W 2007 roku w Łodzi liczba osób zatrudnionych w „niekorzystnych warunkach pracy” zmniejszyła się o 15,5%, tj. o 1255 osób. W pozostałych 6 powiatach występował zróżnicowany spadek liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Najmniejszy, odnotowano w powiecie łaskim (o 8 osób), tj. o 1,1% i opoczyńskim (o 14 osób), czyli 2,0%. Z kolei największy względny spadek zatrudnionych w warunkach zagrożenia, o 36,7%, (o 18 osób) odnotowano w powiecie skierniewickim, a największy spadek zatrudnionych w warunkach zagrożenia w ujęciu bezwzględny, o 195 osób (o 12,7%) w powiecie pabianickim. Spośród 17 powiatów w województwie łódzkim, w których odnotowano wzrost liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia w 2007 roku, najmniejszy 1,5%, przyrost wystąpił w powiecie poddębickim, a największy, ponad dwukrotny (110%), tj. o 250 osób w powiecie łęczyckim.

WYPADKI PRZY PRACY

Innym badaniem statystycznym z zakresu rynku pracy, oprócz badań: aktywności ekonomicznej ludności, pracujących w gospodarce narodowej, czy omawianym wyżej badaniu warunków pracy jest statystyczne badanie wypadków przy pracy.

W 2006 roku w Polsce zarejestrowano 95,5 tys. poszkodowanych w wypadkach przy pracy, podczas gdy w województwie łódzkim ich liczba wyniosła 5798 osób. Udział poszkodowanych w wypadkach przy pracy na terenie województwa łódzkiego stanowił 6,1% liczby osób poszkodowanych w Polsce. W stosunku do roku 2005 w województwie łódzkim odnotowano 12,4% przyrost (w skali kraju 13,1% przyrost) liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy. Odsetek poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych w województwie i w Polsce w 2006 roku wyniósł 6,1%, z tym, że na 493 poszkodowanych w całym kraju 30 przypadkało na województwo łódzkie.

W latach 2006-2007 największą liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy odnotowano w grupie wieku 25-34 lata (1659 i 1853 osób) oraz w grupie 45-54 lata (1632 i 1699 osób). Nieco mniejszą grupę stanowili poszkodowani w wieku 35-44 lata (odpowiednio 1428 i 1546 osób) oraz pracujący-poszkodowani w wieku 18-24 lata (670 i 906 osób). Znaczącą grupę poszkodowanych stanowiły osoby w wieku 55-64 lata, ich liczba w analizowanych latach wyniosła odpowiednio 384 i 474 osób.

Rozkład liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy według grup wieku wskazuje, że do ogólnego przyrostu liczby poszkodowanych w 2007 roku w największym stopniu przyczynił się przyrost liczby osób poszkodowanych w wieku: 18-24 lata (o 35,2%) i 55-64 lata (o 23,4%), a w dalszej kolejności w grupie wieku 25-34 lata (o 11,7%) i 35-44 lata (o 8,3%) oraz 45-54 lata (o 4,1%).

Tabl.10. Wypadki przy pracy i traktowane na równi z wypadkami przy pracy (w tym zbiorowe) oraz liczba poszkodowanych w wypadkach według sekcji PKD

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wypadków				Poszkodowani w wypadkach			
	Ogółem	w tym zbiorowych	ogółem	w tym zbiorowych	Ogółem	w tym zbiorowych	ogółem	w tym zbiorowych
	2006		2007		2006		2007	
OGÓŁEM	5752	32	6460	30	5798	78	6504	74
sektor publiczny.....	1943	8	1952	13	1954	19	1967	28
sektor prywatny	3809	24	4508	17	3844	59	4537	46
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	71	.	57	.	71	.	57	.
Przemysł.....	2328	8	2701	8	2338	18	2714	21
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe ...	2104	6	2462	5	2112	14	2472	15
Budownictwo	425	7	502	5	434	16	513	16
Handel i naprawy.....	628	5	808	2	633	10	811	5
Hotele i restauracje.....	48	.	65	1	48	.	66	2
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	406	.	365	4	406	.	369	8
Pośrednictwo finansowe.....	36	.	36	1	36	.	37	2
Obsługa nieruchomości i firm ...	492	6	544	2	505	19	546	4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.....	231	1	210	2	234	4	212	4
Edukacja.....	247	.	248	1	247	.	250	3
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	702	3	759	3	705	6	763	7
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	138	2	165	1	141	5	166	2

Struktura i dynamika liczby wypadków oraz liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy według sekcji PKD w latach 2006-2007 jest zbliżona. Dane o poszkodowanych w wypadkach przy pracy według sekcji PKD w województwie łódzkim w latach 2006-2007 wskazują, że rodzajem działalności o największej częstotliwości występowania poszkodowanych w wypadkach przy pracy był przemysł (odpowiednio 40,3 %

i 41,7%) oraz sekcje „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” (12,2% i 11,7) i „Handel i naprawy” (10,9% i 12,5%). Z kolei najmniejszy odsetek poszkodowanych w wypadkach związanych z pracą odnotowano w sekcjach „Hotele i restauracje” (0,8% i 1,0%) oraz „Pośrednictwo finansowe” (po 0,6%).

Porównując w latach 2006-2007 przyrost liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy w województwie łódzkim warto zauważyć, że w dominującym pod tym względem przemyśle wzrost liczby poszkodowanych był wyższy, niż wśród ogólnej liczby poszkodowanych i wyniósł odpowiednio 16,1% wobec 12,2%. Największym przyrostem liczby osób poszkodowanych odznaczała się sekcja „Hotele i restauracje”, o 37,5%, a najmniejszym – „Edukacja” 1,2%. „Transport, gospodarka magazynowa i łączność” oraz „Administracja publiczna” to sekcje, w których nastąpił spadek liczby poszkodowanych w wypadkach, jednak ich liczba i udział wśród ogółu poszkodowanych pozostaje nieznaczący.

Dane zaprezentowane w tabelicy 10 nie uwzględniały poszkodowanych w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. W roku 2007 liczba osób poszkodowanych wyniosła 1582, w tym 10 przypadków śmiertelnych, a w porównaniu z rokiem 2006 zmniejszyła się o 322 osób, w tym wzrosła o 1 wypadek śmiertelny. Najczęstszymi wydarzeniami powodującymi wypadek przy pracy w gospodarstwie indywidualnym w 2007 roku był: upadek (46,1% przypadków), pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń (15,0%), a w dalszej kolejności uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta (14,5%).

Tabl.11. Liczba osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według sektorów i wielkości zakładów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Poszkodowani - liczba kart w zakładach (jednostkach lokalnych)					
	ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny	Ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
	2006			2007		
OGÓŁEM	5798	1954	3844	6504	1967	4537
Zakłady o liczbie pracujących:						
1.....	19	.	19	10	.	10
2 – 9.....	288	15	273	266	9	257
10 – 49.....	935	210	725	962	206	756
50 – 249.....	1964	603	1361	2193	601	1592
250 – 499.....	747	190	557	894	167	727
500 i więcej.....	1746	906	840	2071	948	1123
nieznanej.....	99	30	69	108	36	72

Analizując zbiorowość osób poszkodowanych według wielkości zakładów, gdzie doszło do wypadku przy pracy (por. tablica 11) także można stwierdzić, że struktura poszkodowanych w omawianych latach była zbliżona. Zarówno w 2006 i 2007 roku najwięcej osób poszkodowanych było wśród pracowników podmiotów o liczbie pracujących od 50 do 249 osób. Poszkodowani, zatrudnieni w tych jednostkach stanowili odpowiednio 33,9% (1964 osoby w roku 2006) i 33,7% (2193 osoby w roku 2007) ogółu poszkodowanych.

W dalszej kolejności znaczny odsetek wśród poszkodowanych w wypadkach przy pracy stanowiły osoby zatrudnione w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 500 osób – odpowiednio 30,1% oraz 31,8% ogólnej liczby poszkodowanych w latach 2006 i 2007. W tych dwóch grupach przedsiębiorstw dynamika wzrostu liczby osób poszkodowanych wyniosła odpowiednio 111,7% i 118,6%, podczas gdy dynamika wzrostu ogólnej liczby osób poszkodowanych wyniosła 112,2%. Spadek liczby osób poszkodowanych, o 7,6%, można zauważyć w podmiotach małych, posiadających od 2 do 9 pracowników, na które w 2007 roku przypadało 4,1% (w 2006 roku 5,0%) poszkodowanych w wypadkach przy pracy.

Z punktu widzenia statusu zatrudnienia osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy na 5798 poszkodowanych w roku 2006, aż 57,8% stanowiły osoby zatrudnione na czas nieokreślony, a dalsze 37,8% na czas określony. Pozostałą część 4,4% poszkodowanych stanowiły osoby współpracujące, praktykanci, uczniowie i inne osoby, także o nieustalonym statusie zatrudnienia. W roku 2007 struktura poszkodowanych według statusu zatrudnienia wskazuje na spadek do 54,8% udziału poszkodowanych w wypadkach zatrudnionych na czas nieokreślony i jednoczesny wzrost do 41,9% udziału osób zatrudnionych na czas określony.

Tabl.12. Poszkodowani w wypadkach przy pracy i w wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według wybranych grup zawodów

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007
OGÓŁEM	5798	6504
w tym:		
Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	362	391
Specjaliści szkolnictwa	136	145
Pracownicy obsługi biurowej	330	423
Pracownicy usług osobistych i ochrony	219	212
Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	204	255
Górnicy i robotnicy budowlani	354	406
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń.....	822	863
Pozostali robotnicy przemysłówki i rzemieślnicy	457	516
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych....	160	205
Operatorzy i monterzy maszyn.....	508	694
Kierowcy i operatorzy pojazdów	481	519
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	444	463
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	456	533

Statystyka wypadków przy pracy jest na tyle szczegółowa, że można wskazać grupy zawodów, w których pracujący są najczęściej narażeni na wypadek przy pracy. W tablicy 12 przedstawiono wybrane grupy zawodów dla lat 2006-2007, na które łącznie przypadało 85,1% i 86,5% ogólnej liczby poszkodowanych w tych latach. Z danych wynika, że trzy najbardziej zagrożone grupy zawodów to: „robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” – poszkodowani z tej grupy stanowili 13,3% ogólnej liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy w 2007 roku (14,2% w 2006 roku). W dalszej kolejności, jako najbardziej zagrożone wystąpieniem urazu lub śmierci pracownika w związku z pracą

wymienić należy: „operatorów i monterów maszyn” oraz „pracowników przy pracach prostych w handlu i usługach”. Osoby poszkodowane, które należały do tych grup zawodów stanowiły w 2007 roku odpowiednio 10,7% i 7,1% ogólnej liczby poszkodowanych (w 2006 roku odpowiednio 8,8% i 7,7%). Spośród grup zawodów wymienionych w tabelicy najmniej zagrożeni wypadkiem przy pracy byli: „operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych” i „specjaliści szkolnictwa”. Poszkodowani z tych grup zawodów stanowili w 2007 roku tylko 3,2% i 2,2% ogólnej liczby 6504 poszkodowanych (rok wcześniej 2,8% i 2,3% z 5798 ogólnej liczby poszkodowanych).

W analizie liczby osób poszkodowanych według rodzaju wykonywanego zawodu, ze względu na bardzo szczegółową klasyfikację zawodów, nie sposób wskazać takich rodzajów zawodów, w których zatrudnieni byli w sposób szczególny narażeni na wypadek przy pracy. W tabelicy 13 zaprezentowano liczbę osób poszkodowanych według wybranych rodzajów zawodów w latach 2006-2007. Wynika z niej, że w 2007 roku wśród zawodów, w których najczęściej dochodziło do wypadków pracowników byli: sprzedawcy (240 osób), pielęgniarki (223 osoby), magazynierzy (207 osób), kierowcy samochodu ciężarowego (186 osób) i sprzątaczkę (133 osoby). W 2007 roku najwyższy przyrost liczby osób poszkodowanych w stosunku do roku poprzedniego, który wyniósł odpowiednio 50,7% i 36,2%, wobec ogólnego wzrostu liczby osób poszkodowanych na poziomie 12,2%, odnotowano wśród pielęgniarek oraz pracowników magazynów.

Tabl.13. Poszkodowani w wypadkach przy pracy i w wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według rodzaju wykonywanego zawodu

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007
OGÓŁEM	5798	6504
w tym:		
Pielęgniarka.....	148	223
Nauczyciel wychowania fizycznego.....	46	45
Magazynier.....	152	207
Listonosz.....	57	64
Sprzedawca.....	187	240
Ślusarz.....	110	116
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	57	52
Szlifierz szkła gospodarczego.....	39	36
Kierowca samochodu osobowego.....	62	74
Kierowca samochodu ciężarowego.....	178	186
Sprzątaczkę.....	134	133
Robotnik budowlany.....	61	69
Robotnik magazynowy.....	58	66

Istotna z punktu widzenia ochrony pracowników i ograniczania przyszłej liczby wypadków przy pracy jest informacja o najczęstszych wydarzeniach powodujących te zdarzenia. Struktura wydarzeń powodujących wypadki w latach 2006-2007, pomimo wzrostu ich liczby, była zbliżona. Najczęstszymi przyczynami wypadków w 2007 roku były: „uderzenie przez obiekt w ruchu” – 22,6%, „zderzenie z (uderzenie w) nieruchomym przedmiotem” – 22,1% oraz „kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym” – 21,7%. Wymienione

trzy grupy wydarzeń były łącznie przyczyną 66,4% wypadków, podczas gdy w 2006 roku stanowiły 65,2% przyczyn wszystkich wypadków przy pracy (odpowiednio 22,4%, 23,5% i 19,4%). W 5 na 10 wymienionych w tablicy 14 grup wydarzeń powodujących wypadki przy pracy odnotowano wyższą niż dla wydarzeń ogółem, dynamikę wzrostu czynników powodujących wypadki przy pracy.

Tabl.14. Wydarzenia powodujące wypadki przy pracy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
	2006			2007		
OGÓŁEM	5798	1954	3844	6504	1967	4537
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi.....	271	67	204	272	60	212
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie	21	5	16	16	2	14
Zderzenie z (uderzenie w) nieruchomy przedmiot.....	1361	508	853	1436	473	963
Uderzenie przez obiekt w ruchu...	1296	305	991	1471	333	1138
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym.....	1124	314	810	1411	349	1062
Uwięzienie, zmiażdżenie.....	361	83	278	453	89	364
Obciążenie fizyczne, psychiczne	538	237	301	628	256	372
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia.....	144	85	59	137	89	48
Inne wydarzenia.....	636	333	303	626	295	331
Brak informacji.....	46	17	29	54	21	33

Jeśli wziąć pod uwagę czynności wykonywane przez pracowników w chwili wypadku to w 2006 jak i 2007 roku podczas prac polegających na „operowaniu przedmiotami” zostało poszkodowanych odpowiednio 994 i 1236 osób (17,1% i 19,0%), a podczas „obsługiwanie maszyn” odpowiednio 747 i 823 osób (12,9% i 12,7%). W 642 i 782 przypadkach (11,1% i 12,0%) czynnościami wykonywanymi w chwili wypadku były „prace narzędziami ręcznymi”, a w 422 i 464 przypadkach (7,3% i 7,1%) „kierowanie, obsługa, uruchamianie maszyn i innych urządzeń”. Łącznie wymienione wyżej cztery grypy czynności wykonywanych w chwili wypadku występowały w przypadku 48,4% i 50,8% poszkodowanych.

Następstwem rodzaju wydarzeń powodujących wypadek przy pracy oraz wykonywanych czynności jest rodzaj odniesionego urazu w wyniku wypadku. Najczęściej w wyniku wypadku pracownicy doznawali „ran i powierzchownych urazów” (2006 rok – 36,4% przypadków, 2007 rok – 39,7% przypadków). W drugiej grupie powszechnie występujących urazów były „przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania” (2006 rok – 20,3% przypadków, 2007 rok – 19,4% przypadków), a w trzecią grupę uszkodzeń ciała stanowiły „złamania kości”, występujące w latach 2006-2007 odpowiednio wśród 20,8% i 19,0% poszkodowanych. W 2007 roku najbardziej (wśród znaczących rodzajów urazów) wzrosła liczba „ran i powierzchownych urazów”, o 22,2% oraz liczba „licznych urazów”, o 17,4%.

Na podstawie danych statystycznych z karty wypadków przy pracy można również wskazać części ciała, które najczęściej podlegają uszkodzeniu w wyniku wypadku, a więc umiejscowienie urazu. W pierwszej kolejności są to urazy kończyn górnych – ręka nadgarstek, przedramię, łokieć, ramię, okolica pachowa i naramienna. W 2007 roku uszkodzenia tego rodzaju wystąpiły u 46,1%, tj. 2997 poszkodowanych w wypadkach przy pracy, podczas gdy w 2006 roku liczba poszkodowanych z urazami kończyn górnych wyniosła 44,4%, tj. 2576 osób. W drugiej kolejności pod względem częstości umiejscowienia urazu znalazły się osoby z ranami kończyn dolnych – miednica, udo, kolano, podudzie i stopa. Ich urazy odnotowano w 2007 roku u 32,0%, czyli 2081 poszkodowanych, a rok wcześniej odpowiednio u 32,7%, tj. 1894 poszkodowanych osób. Ostatnia znacząca grupa urazów dotyczyła głowy. W 2007 roku odsetek poszkodowanych z tym urazem wyniósł 10,3% (669 osób), a rok wcześniej 10,5% (608 osób). Porównując liczbę poszkodowanych według umiejscowienia urazu w obydwu latach (wśród najczęstszych urazów) można stwierdzić, że największy wzrost liczby poszkodowanych odnotowano wśród osób z urazami kończyn górnych (o 16,3%) i głowy (o 10,0%).

Szczegółowa analiza osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy według stopnia uszkodzenia ciała wskazuje, że najczęściej w 2007 roku dochodziło do lżejszych uszkodzeń ciała – występowały one u 98,4%, tj. 6403 osób ze wszystkich 6504 poszkodowanych w wypadkach przy pracy. Poszkodowani, którzy doznali ciężkiego uszkodzenia ciała stanowili 1,1%, tj. 74 osoby ogółu poszkodowanych, które uległy wypadkowi, a zdarzeniom śmiertelnym uległo 0,4%, tj. 27 osób. W roku 2006 odsetek osób poszkodowanych z lżejszym uszkodzeniem ciała wyniósł 98,5% (5708 osób) z ciężkim uszkodzeniem ciała 1,0% (60 osób), a tych, którzy ponieśli śmierć 0,5% (30 osób).

Tabl.15. Poszkodowani w wypadkach przy pracy i w wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według dni niezdolności do pracy

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2007
OGÓŁEM	5798	6504
w tym wypadki śmiertelne:	30	27
Osoby o liczbie dni niezdolności do pracy...	5768	6477
0-3	574	656
4-6	126	143
7-13	733	859
14-20	823	994
21 dni - mniej niż 1 miesiąc	830	943
od 1 miesiąca do 3 miesięcy ^a	1930	2128
od 3 miesiące do 6 miesięcy	535	537
6 miesięcy i więcej.....	217	217

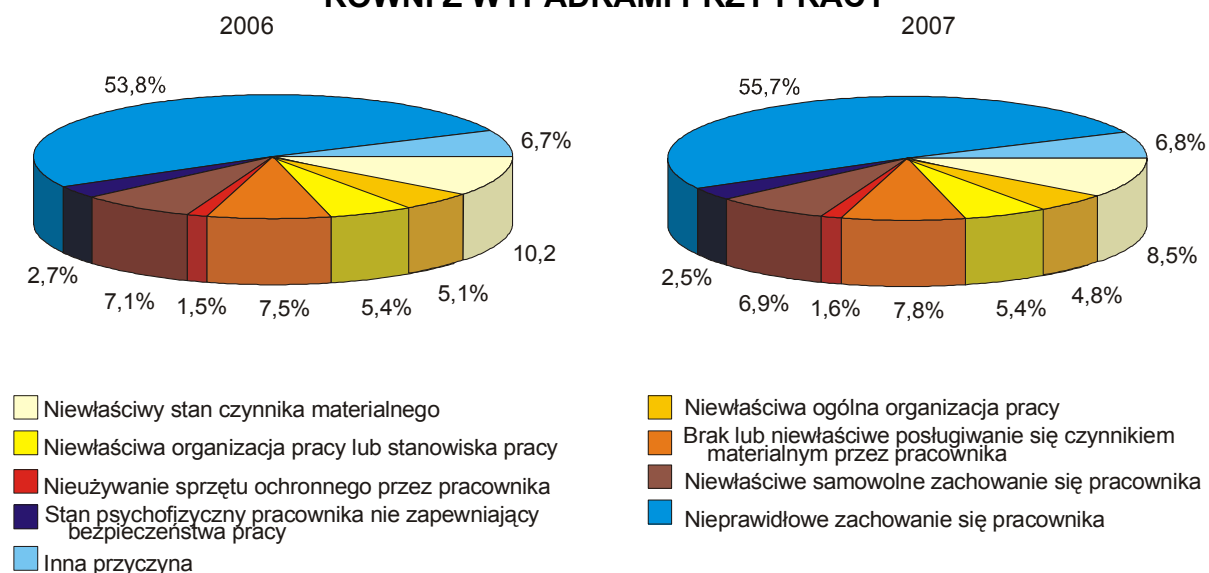
a Przeciętnie 30 dni.

Średnia liczba dni niezdolności do pracy poszkodowanego w wyniku wypadku przy pracy w latach 2006-2007 była zbliżona i wyniosła odpowiednio 42,5 dnia oraz 40,5 dnia, natomiast szczegółową strukturę liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy

według dni niezdolności do pracy przedstawiono w tabelicy 15. Pomimo, że w roku 2007 w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił wzrost liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy o 12,2%, to ich struktura według liczby dni niezdolności do pracy była zbliżona. W przypadku 32,9% osób w roku 2007 i 33,5% osób w roku 2006 okres niezdolności do pracy z powodu wypadku przy pracy wyniósł od 1 do 3 miesięcy. Osoby niezdolne do pracy w okresie 21 dni do 1 miesiąca stanowiły drugą znaczną grupę poszkodowanych w wypadku przy pracy, odpowiednio 14,6% osób w 2007 roku oraz 14,4% osób w roku 2006. Trzecią znaczną grupę stanowiły osoby poszkodowane, niezdolne do pracy w okresie 14-20 dni. W 2007 roku ich odsetek wyniósł 15,3%, a rok wcześniej 14,3% ogólnej liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy w województwie łódzkim.

Podsumowując analizę wypadków przy pracy można jeszcze wskazać na przyczyny wypadków przy pracy pamiętając, że może być kilka przyczyn tego samego zdarzenia. A zatem ponad połowę przyczyn wypadków przy pracy w 2007 roku – 6758 i 2006 roku – 5601 było nieprawidłowe zachowanie się pracownika. W 2007 roku przyczyna ta stanowiła odpowiednio 55,7% a rok wcześniej 53,8% ogólnej liczby czynników powodujących wypadki. Inne przyczyny wypadków przy pracy w 2007 roku, według częstości ich występowania to: niewłaściwy stan czynnika materialnego, który występował 1030 razy (a w roku 2006 – 1067 razy); brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika stanowił powód 947 wypadków (a w roku 2006 – 783 wypadków), a niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika było przyczyną w 832 wypadków (w roku 2006 powód 740 wypadków przy pracy). Najmniej istotnymi czynnikami powodującymi wypadki przy pracy były: stan psychofizyczny pracownika, nie zapewniający bezpieczeństwa pracy, stanowiący przyczynę 305 wypadków w 2007 roku (278 zdarzeń w roku 2006) oraz nieużywanie sprzętu ochronnego przez pracownika, które przyczyniło się w 2007 roku do 192 wypadków (153 zdarzeń w roku poprzednim).

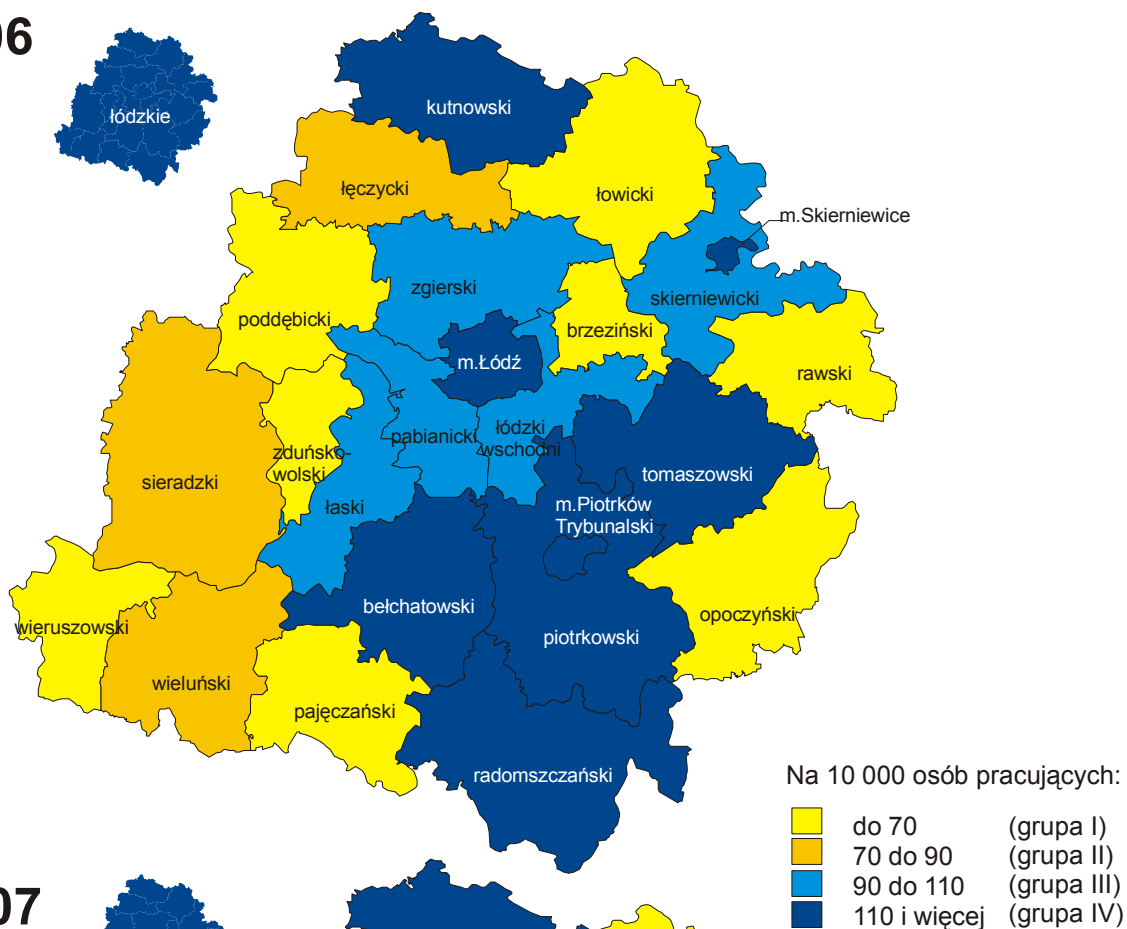
STRUKTURA PRZYCZYŃ WYPADKÓW PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY ^a

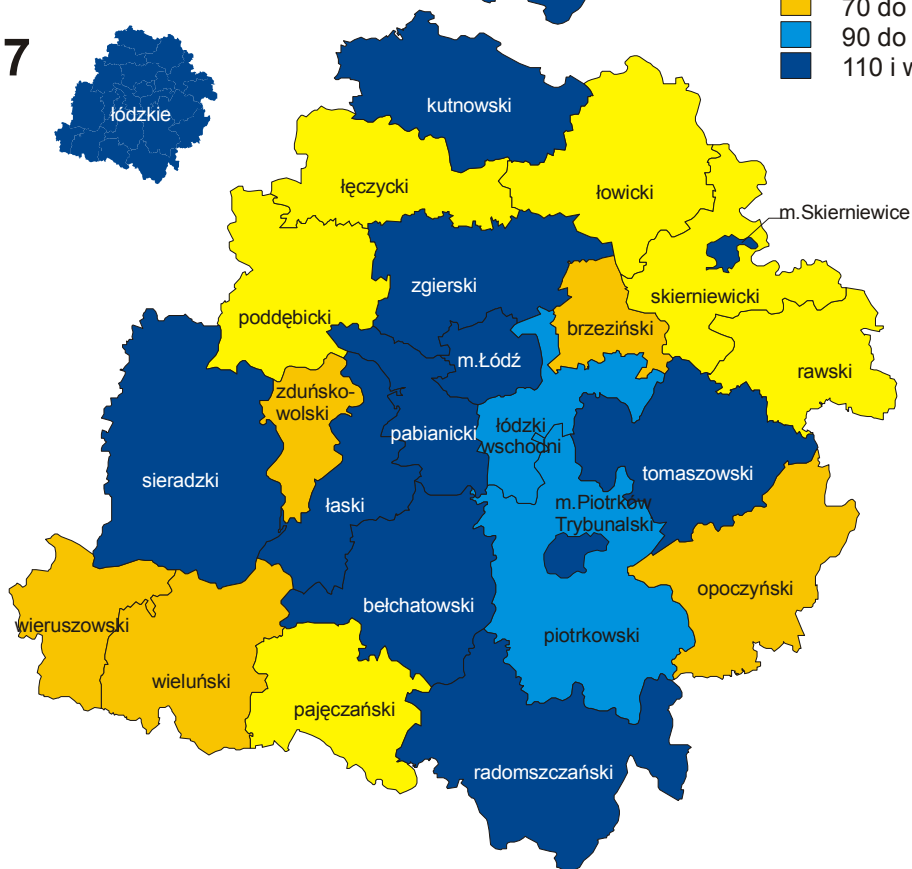
a Może być kilka przyczyn tego samego wypadku.

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY

2006

2007

W celu oceny przestrzennego zróżnicowania poszkodowanych w wypadkach przy pracy w powiatach w województwie łódzkim obliczono wskaźnik liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy w przeliczeniu na 10 tys. osób pracujących (bez

podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób). Jako podstawę odniesienia przyjęto średnią liczbę osób pracujących w danym roku, w stosunku do roku poprzedniego (według stanu na dzień 31 XII). W 2006 roku powiatem o najmniejszej liczbie poszkodowanych w wypadkach w przeliczeniu na 10 tys. osób pracujących był powiat pajęczański (19 osób), a w 2007 roku powiat poddębicki (36 osób). Z kolei, powiatami, w których relatywnie najczęściej dochodziło do wypadków przy pracy były: w 2006 roku miasto Łódź, ze 136 poszkodowanymi, a w 2007 roku miasto Skierniewice, ze 174 poszkodowanymi przy pracy na 10 tys. osób pracujących. Ogólny wskaźnik liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy – w województwie łódzkim w 2006 roku kształtował się na poziomie 112 osób, a w 2007 roku wzrósł do 121 osób.

Pogorszenie sytuacji pod względem liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy można zauważyć w 15 z 24 powiatów, w których nastąpił wzrost omawianego wskaźnika – w mieście Skierniewice, ze 122 do 174 osób (o 52 osoby), w powiecie sieradzkim z 89 do 119 osób (o 30 osób) na 10 tys. pracujących. W powiatach: kutnowskim i tomaszowskim nie nastąpiła zmiana prezentowanego wskaźnika i wyniosła odpowiednio 115 i 118 osób. Z kolei w 7 powiatach, tj. łęczyckim, łódzkim wschodnim, poddębickim, łowickim, piotrkowskim, skierniewickim i mieście Piotrków Trybunalski odnotowano spadek omawianego wskaźnika, przy czym w powiecie skierniewickim najwięcej, o 36 osób na 10 tys. pracujących.

Wartości obliczonego wskaźnika poszkodowanych w wypadkach dla powiatów, przedstawione na kartogramach dla 2006 i 2007 roku wskazują na pogorszenie się statystyki wypadków przy pracy w województwie łódzkim i zmiany przynależności powiatów w obrębie 4 wyodrębnionych grup. W rezultacie o 2 powiaty zmniejszyła się grupa I, skupiająca powiaty o liczbie do 70 poszkodowanych w wypadkach przy pracy na 10 tys. osób pracujących. W grupie II, o 2 wzrosła liczba powiatów o wartości wskaźnika liczby poszkodowanych od 70 (włącznie) do 90 osób. Natomiast liczba powiatów zakwalifikowanych do grupy III, o liczbie poszkodowanych od 90 (włącznie) do 110 zmniejszyła się o 3, a powiatów z grupy IV wzrosła o 3 (110 i więcej poszkodowanych).